

Reinwater wil verantwoorde omgang met vervuilde grond

Tinco Lycklama à Nijeholt en Luc Absil van Stichting Reinwater reageren op het artikel "Uitvoering 'Ruimte voor de Rivier' belemmerd door onjuiste milieuregels".

Kamerling et al. stellen dat de uitvoering van 'Ruimte voor de Rivier' wordt belemmerd door milieuregels en vergunningen. Volgens Reinwater zijn de regels, en met name de normstelling binnen deze regels, weliswaar voor verbetering vatbaar, maar overboord gooien maakt het niet beter. 'Ruimte voor de Rivier' is juist gebaat bij zorgvuldige naleving van regels en zorgvuldige communicatie hierover.

De auteurs van het artikel "Uitvoering 'Ruimte voor de Rivier' belemmerd door onjuiste milieuregels" stellen de huidige onderbouwing van milieukwaliteitsnormen ter discussie, omdat onvoldoende verband bestaat tussen de klassenindeling voor baggerspecie en de ecologische risico's. Stichting Reinwater vindt de mening van deze 'klokenluiders' sympathiek en ondersteunt hun voorstel om de klassenindeling te vervangen door een alternatief dat een betere relatie legt tussen aanwezige verontreiniging en potentiële risico's. Reinwater heeft al eerder gewezen op het uitblijven van nieuwe normen voor koper en zink¹.

Zorgelijk is dat de auteurs gaandeweg het artikel steeds sterker de indruk wekken dat de stort van vervuilde grond in diepe putten eigenlijk onbekommerd zou moeten kunnen plaatsvinden. Er wordt zelfs gesteld dat "voor de uitvoering van de werkzaamheden in het kader van het creëren van meer ruimte voor de rivieren, normstelling helemaal niet noodzakelijk is".

Daar gaan de auteurs volgens Reinwater te kort door de bocht. Er zal altijd een kader nodig zijn waaraan de omgang met baggerspecie getoetst kan worden. Kamerling et al. pleiten ervoor om normen te vervangen door het meten van vrij-oplosbare fracties in poriënwater. Hierbij gaan zij ervan uit dat de bindende capaciteit van stoffen als calcium, waterstof, roet en sulfide constant blijft. Reinwater stelt echter dat de bindende capaciteit sterk afhankelijk is van de contaminant zelf en van de omstandigheden waarin

deze aanwezig zijn. De redoxcondities veranderen bijvoorbeeld wanneer uiterwaarden-grond in diepe putten wordt gestort. Daarbij kan de factor tijd ook nog een grote rol spelen, want wat gebeurt er na 100 jaar in een diepe put? Van bestrijdingsmiddelen dachten we ook niet dat ze uiteindelijk het grondwater zouden bereiken. Kortom, een normstellend kader dat rekening houdt met deze onzekerheden en beperkingen is zeker nodig. Daarnaast is het de vraag of van alle relevante stoffen de biobeschikbare fractie gemeten kan worden en of dit een haalbaar en betaalbaar alternatief is.

Bovendien is Nederland gehouden aan Europese richtlijnen ter bescherming van grond- en oppervlaktewater. Staatssecretaris Van Geel (VROM) erkent dat "de pragmatische interpretatie van de Grondwaterrichtlijn in relatie tot het storten van bagger in diepe putten vanuit juridisch oogpunt niet zonder risico's is"². Tevens blijkt dat in de praktijk vooral de nazorgtaak bij bodemsanering nogal wordt onderschat³. Er is onduidelijkheid over verantwoordelijkheid en aansprakelijkheid bij het beheer van nazorglocaties, zoals diepe putten.

Reinwater pleit dan ook voor een helder en eenduidig kader voor het gebruik van diepe putten als baggerstortplaats. Niet nog meer regels, maar minder regels, want de verschillende mogelijkheden maken het er niet eenvoudiger op. Dus niet de ene keer het *Bouwstoffenbesluit* en de andere keer een vergunning of ontheffing in het kader van de *Wet bodembescherming*, om nog maar te zwijgen van 'actief bodembeheer'. Reinwater heeft dan ook in samenspraak met andere natuur- en milieuorganisaties voorwaarden gesteld aan stort in diepe putten⁴.

Onder deze voorwaarden is het gebruik van diepe putten niet strijdig met de Europese grondwaterrichtlijn:

- Niet storten in bestaande natuur.
- Storten mag, mits wordt voldaan aan de IBC-criteria. Dit betekent uiterste zorgvuldigheid tijdens de stort en bij de 'eewigdurende' fase van het beheer. De put moet uitstekend geïsoleerd zijn, zodat geen verontreiniging naar het oppervlaktewater en grondwater kan plaatsvinden.
- De inrichting van een put als stortplaats mag pas vergund worden na een zorgvuldige procedure. Een milieueffectrapportage moet hiervan onderdeel zijn. Op basis daarvan wordt de meest geschikte

locatie gekozen en wordt er gekeken naar de aard en mobiliteit van de verontreiniging. Uiteraard dient getoetst te worden aan Europese richtlijnen ter bescherming van grond- en oppervlaktewater.

Juist zorgvuldigheid in de omgang met en beoordeling van verontreinigde baggerspecie is van groot belang voor het welslagen van projecten als 'Ruimte voor de Rivier'. De onduidelijkheid over de juistheid van normstelling, onduidelijkheid over voldoen aan Europese richtlijnen en onduidelijkheid over welke Nederlandse regels van toepassing zijn, veroorzaken niet alleen onrust in de vakpers, maar ook bij omwonenden. Waar het veelal aan schort is een goede communicatie naar en betrokkenheid van omwonenden. Hoe groter het wantrouwen van omwonenden rondom de inrichting van baggerspeciedepots, des te groter het verzet ertegen. ☛

**Tinco Lycklama à Nijeholt en
Luc Absil
(Stichting Reinwater)**

NOTEN

1. Lycklama à Nijeholt T. (2004). Koper en zink opgelost? Reinwater nr. 4, pag. 4-5.
2. Van Geel P. (2005). Voortgang rivierdijkversterkingen. Brief van de staatssecretaris van VROM aan de Tweede Kamer (nr. 162) d.d. 17 mei 2005.
3. Nazorg bodemsanering onderschat. In: SKB Nieuw, oktober 2005.
4. Absil L. (2005). Verslag discussie over baggerstort in diepe putten. Stichting Reinwater.

13 januari

Vanwege de kerstdagen en de jaarwisseling verschijnt de eerstvolgende H₂O op vrijdag 13 januari. Als u aan deze uitgave een bijdrage wilt leveren, kunt u die tot en met de laatste dag van dit jaar aanleveren. Bijdragen voor het themanummer riolerings, dat op 27 januari verschijnt, kunt u inleveren tot en met 13 januari, tenzij het om (semi-)wetenschappelijke artikelen gaat. Deze moeten ook voor de jaarwisseling op de redactie binnen zijn.